

KMETSKI LIST

Štev. 16.

Ljubljana, 17. aprila 1940

Leto XXII

Evropska vojna se pričinja

Izza lanskega septembra, ko so izbruhnile sovražnosti med Nemčijo in Poljsko ter se končale s poljskim porazom in četrto delitvijo Poljske, živi Evropa v stalni vojni napetosti. Iz dneva v dan ljudje nestrpnost čakajo, kaj se bo zgodilo. Tudi najmanjši in najbolj miroljubni narodi drgetajo pred trenutkom, ko jih utegne kljub njihovi drugačni volji zajeti vojna vihra in jih potegniti v svoj vrtinec.

Po angleški in francoski vojni napovedi Nemčiji se je zdelo, da bo boj ostal omejen na zapadno bojišče. Kljub temu so že tedaj prihajale grožnje in svarila, da sedanja vojna ne bo ostala omejena na sprte države, ampak se bo razširila ter bo nastala

totalna vojna

in zajela vso Evropo, ako že ne vsega sveta. Vzlic takim napovedim si je človek težko mislil, kako naj se to zgodi, ako in dokler posamezni narodi vojno kot sredstvo za izravnavanje medsebojnih trenj in sporov odklanjajo.

Prav ta vojna je bila prva preskušnja modernih utrjenih črt. V najbolj izpostavljenem predelu je bila Finska meja proti Sovjetski Rusiji zavarovana z modernim trdnjavskega pasom, tako zvano Mannerheimovo linijo. Ta je bila zgrajena po istih načelih kakor francoska Maginotova in nemška Siegfriedova črta. Prevladovalo je mnenje, da je tak moderen trdnjavski pas praktično nepremagljiv.

Praksa je medtem dokazala nasprotno. Po silnih žrtvah in vztrajnih napadih je ruska vojska vdrla v Mannerheimovo linijo, jo prebila in strla finski odpor, kar je takoj imelo za posledico mirovna pogajanja in sklenitev mirovne pogodbe med obema državama.

Marsikdo je nato pričakoval, da se bo po tej najnovejši preiskušnji moderne vojne tehnike začela enako srdita vojna na zapadnem bojišču, kjer nemške in francosko-angleške čete v svojih utrdbah že skoraj tri četrt leta čakajo povelja za spopad. V svet so dejansko tudi stalno prihajale napovedi o veliki ofenzivi, ki jo pripravlja Nemčija za to pomlad.

Medtem so se dogodki razvili čisto drugače. Zapadni zavezniki so postrili blokado proti Nemčiji. To je bila posledica nauka iz rusko-finske vojne. Tam se je namreč pokazalo dvoje: 1. da se v modernem trdnjavskem pasu tudi maloštevilna armada lahko s razmeroma majhnimi žrtvami drži izredno dolgo časa; 2. da mora tisti, ki naskakuje, razpolagati s silnimi človeškimi in materialnimi rezervami, ako hoče v taki borbi doseči kaj uspeha.

Kolikor moremo kot nevtralni opazovalci doslej sklepati po raznih znakih in poročilih, so se zapadni zavezniki prav zaradi teh dvehkušenj odločili za poostreitev blokade. Ta ukrep naj bi nemški vojski onemogočil v prvi vrsti prekrbo materialnih rezerv, ki so za vojskovanje potrebne.

Že v zadnji svetovni vojni pa se je več ko enkrat izkazalo, da

sila kola lomi

in ne izbira sredstev. Kadar se vojna dovolj razpase, postanejo vsi oziri, dogovori in pomisleki brezpredmetni. Edina smernica v taki vojni je volja do zmage. Kar se tej volji hote ali tudi nehote upira, se mora zlepa ali zgrda ukloniti.

Tako se je zgodilo tudi sedaj. Pred odločilnim naskokom na Maginotovo črto si je Nemčija hotela zagotoviti najnujnejše materialne rezerve za vojskovanje.

Nemško notranje gospodarstvo je po nemških lastnih in tujih poročilih že davno tako urejeno in organizirano do potankosti, da služi temu cilju. Ker pa domača proizvodnja za povečano potrošnjo med vojno ne zadošča, je Nemčija navezana na uvoz.

Odkar so ji prekomorska pota zaprta, skuša kriti ta uvoz v neposredni sosesčini. Z zasedbo Poljske in z ustvaritvijo Češkomoravskega protektorata si je zagotovila uvaževanja vredne virove za obnavljanje svojih materialnih rezerv. Poleg tega si je že pred izbruhom sedanje vojne s sklenitvijo trgovskih pogodb zagotovila razne dobave iz podonavskih in balkanskih držav, tako da so te kljub svoji nevtralnosti po izbruhu vojne lahko z Nemčijo še dalje ostale v normalnih trgovinskih stikih, ne da bi jim kdo mogel očitati kršitev nevtralnosti.

Poleg balkanskih so pa za Nemčijo važne posebno skandinavske države, zlasti Norveška, odkoder Nemčija dobiva železno rudo. Zato sta oba sprta tabora že nekaj časa očitala Norveški, da je premalo nevtralna, ta pa je na vse mogoče načine resno skušala dokazati na obe plati svojo nevtralnost in resno voljo, da ostane v sedanjem spopadu nevdeležena. V tej želji je celo odklonila prehod zavezniških čet po svojem ozemlju, ko sta jih Anglija in Francija namepravali poslati Finski na pomoč.

Vse to prizadevanje je ostalo brezuspešno. Dne 5. aprila sta angleška in francoska vlada izročili norveški in švedski vladi enako se glaseči noti, v katerih sta trdili, da norveška nevtralnost ni nepristranska, ker dopušča kršitve svojih nevtralnih vod po nemških ladjah. Že v ponedeljek 8. aprila je nato angleška vlada obvestila norveško, da bodo angleške ladje na nekaterih mestih v norveških nevtralnih vodah položile mine in s tem preprečile nadaljne kršitve norveške nevtralnosti po Nemčiji. V obvestilu je bilo rečeno, kako so mednarodni zakoni vedno priznavali vojskujočim se državam pravico, da odgovore na protizakonita dejanja sovražnika z ukrepi, ki bi bili sicer v normalnih okoliščinah protizakoniti, a postanejo zakoniti, ker je že prej sovražnik kršil zakon.

Nato se je v noči od 8. na 9. aprila položaj na evropskem severu nenadoma zaostрил in te-

meljito spremenil. Danska je brez boja izgubila svojo samostojnost, Norveška je bila neposredno potegnjena v vojni vrtinec, Švedska pa postavljena pred težke naloge, ker utegne v nadaljnjem razvoju dogodkov kakor zrno priti med dva mlinska kamna.

Razširjena bojišča začetek vojne

Kdo bo imel končno korist od vsega, kar se je sedaj tako nenadoma zaobrnilo, je danes še nemogoče reči. Nepristransko lahko samo ugotovimo, da se je z zadnjimi potezami obeh sprtih taborov bojišče silno razširilo in se dejansko raztegnilo na ves evropski sever. S tem se je dejansko vojna, ki je formalno izbruhnila v lanskem septembru, šele začela. Oba glavna nasprotnika, Nemčija in Anglija, sta s tem skrčila oddaljenost drug od drugega in ustvarila zunaj obrambnih črt možnost za neposredne spopade. Po srditosti pomorskih bitk, ki so se takoj po izkrcanju nemških čet na Norveškem razvile, se da sklepati, da tudi oba tabora enako cenita pomembnost te okolnosti.

Ali si je Nemčija s tem dejanjem res zagotovila nemoten uvoz železne rude iz Norveške — ali pa ga ji je Anglija dokončno onemogočila, oziroma vsaj potisnila na najnižjo in praktično brezpomembno količino, o tem danes še ni mogoče reči nič zanesljivega. Vsekakor pa je pozornost vsega sveta obrnjena na evropski sever. Poleg držav, ki so zadnji čas tako nenadoma potegnjene v vojni vrtinec, sta med glavnima sprtima taboroma še dve nevtralni državi, Belgija in Nizozemska, ki ju utegne s te ali one strani doleteti podobna usoda kakor Dansko ali Norveško. Po svojem zemljepisnem položaju sta namreč obe tako rekoč v neposrednem vojnem območju. Zato si je z ozirom na dosedanji razvoj in razmah vojne težko mogoče misliti, da bi ostali neprizadeti.

Vprašanje Balkana

Še bolj ko sami dogodki na severu pa nas na jugu zanima vprašanje Balkana. O tem prodirajo od časa do časa v svet vznemirljive vesti, ki pa jih ne kaže sprejemati kot suho zlato in se razburjati zaradi njih. Kljub dogodkom na bojiščih je namreč ta vojna še vedno prvenstveno živčnega in gospodarskega značaja. Vsi tabori se trudijo, da bi v vrste nasprotnikov in tudi v vrste neprizadetih nevtralcev zanesli čim več zbežnosti in tako kar najbolj zrahljali moralne temelje za morebitni odpor. Zato morajo vsi narodi, ki se hočejo še obdržati in ohraniti svojo neodvisnost, v najvišji meri skrbeti za svojo notranjo, moralno mobilizacijo. Biti morajo složni in edini ter vedno pripravljeni, da se z vsemi silami in kot celota postavijo v bran vselej in

vsakomur, kdor bi jih hotel na ta ali oni način podjarmiti.

Tak klic se sedaj razlega zlasti po vseh balkanskih državah. V zvezi s tem je značilno pisanje angleškega tiska, ki poudarja, da bo imela vojna na Norveškem tudi neizbežne posledice za Balkan. Po angleškem zatrjevanju je vpad na Norveško in Dansko tem bolj povečal važnost zavezniške politike na Balkanu, ker so balkanske države izmed nevtralnih držav v Evropi poleg Skandinavije, Nizozemske in Belgije najbolj izpostavljene morebitnemu napadu.

Stališče Jugoslavije

Nedavno je v italijanskem tisku izšla izjava visokega jugoslovanskega diplomata, ki med drugim pravi, da Jugoslavija doslej nima povoda biti zaskrbljena, da bi ji sprta tabora hotela vsiliti stališče, ki bi bilo nasprotno njeni nevtralnosti. Če pa bi se le pokazala taka možnost, jugoslovanska vlada ne bo pustila dvomov o svojih namelih. Nadalje je izjavil jugoslovanski diplomat:

— Smatramo celo za neverjetno, da bi imela ena ali druga vojujoča se stranka karkoli očitati nam, ker smo prepričani, da nismo dali nikakega povoda za njihovo razpoloženje.

Naši tradicionalni politični, gospodarski in kulturni odnosi z Nemčijo ostanejo neizpremenjeni, kakor ostanejo neizpremenjeni tudi naši odnosi z zapadnimi velesilami. Mi nimamo namena izpremeniti niti enih niti drugih.

Nedavno je bilo rečeno, da je ena izmed zapadnih velesil zahtevala od Jugoslavije zmanjšanje za polovico obstoječih kontingentov žita in drugega blaga, ki ga Nemčija nabavlja na našem trgu. Informacija je popolnoma netočna. Če pa bi bila tudi resnična, bodisi popolnoma ali samo delno, bi mogli dati samo en odgovor, da so naši gospodarski odnosi z Nemčijo določeni z medsebojnimi pogodbami, ki jih bo jugoslovanska vlada, ker hoče biti zvesta lastni nevtralnosti, spoštovala v njihovi celoti.

Končno nudi jugoslovanski trg tudi drugim državam preko onih, ki vzdržujejo z njim najožje odnose, možnost nakupa. To, kar ostane prosto na trgu, je na razpolago tudi zaveznikom.

Rečeno je bilo nadalje, da je vlada Nemčije izročila noto jugoslovanski vladi z zahtevo po ustanovitvi rečne policije na Dunavu v svrhu obrambe svojih transportov, ogroženih od tujih agentov. To je netočno. Ni bilo nobenih incidentov, niti jih ne bo vzdolž jugoslovanske vodne poti. Jugoslovanska vlada je odredila pravočasno primerne ukrepe, ki jamčijo plovbo na Dunavu na podlagi sporazumov, sklenjenih z Nemčijo po priključitvi Avstrije k Nemčiji ter po ustanovitvi Češkomoravskega protektorata.

Korektno postopanje jugoslovanske vlade je v polnem soglasju z njeno nevtralnostjo in istočasno z obrambo jugoslovanskih interesov, miru in obrambe ne le Jugoslavije, temveč tudi Balkana.

Zanimivo je, da v komentarju k tej izjavi italijanski tisk med drugim naglašja, kako je jugoslovanska vlada dala pravočasno povsod na znanje, da Jugoslavija ni hvaležno polje za vojaške promenade in da odklanja tudi vsakršna jamstva ali zaščito, ponujeno od kogarkoli in pod katerokoli pretvezo.

Dolžnost nas vseh je torej, ohraniti notranji mir in vzdrževati ob stalni pripravljenosti najpopolnejšo nevtralnost. Vsak državljani se mora zavedati, da lahko marsikdaj z nepremišljeno besedo pomaga ustvariti položaj, ki si ga celo sam najmanj želi.

Dve neznanki

V tem velikem evropskem — morda bi bilo še bolj točno, ako rečemo svetovnem — računu ostajata nerešeni še vedno dve veliki neznanki.

Na evropskem jugu je Italija, ki vzdržuje tako zvano oboroženo nevtralnost. Dasi doslej še

Severne države so zadnje čase pozorišče najbolj srditih in krvavih bojov v sedanji vojni. Po zemljevidu bodo čitatelji lažje razumeli potek dogodkov.

ni posegla z orožjem v spopad, tudi ni nikoli izjavila, da v ugodnem trenutku ne bi posegla. Kdaj in kam se bo odločila, to je vprašanje bodočnosti. Na njega rešitev bo v prvi vrsti vplival razvoj dogodkov, po katerem bo naša zapadna soseda skušala uveljaviti kar največ svojih interesov ter utrditi svojo moč. Po dosedanji italijanski politiki se da le sklepati, da ne bo storila nič prenagljenega ali celo nepremišljenega.

Na vzhodu je druga neznanka Sovjetska Rusija. O njeni politiki smo v našem listu objavili že dva članka, ki deloma naznačujeta odgovorke nekaterih ugank v ruski politiki. Nikakor pa še ni s tem rečeno, da bi mogli vedeti, kako

se bo Rusija zadržala po sedanjih dogodkih in v njih nadaljnem razvoju.

Končno je še Amerika vprašanje, ki ga ni več mogoče izločiti iz sedanjega svetovnega trenja.

Spričo vsega tega izhaja za nas nauk, da se zavedajmo resnega položaja, ohranimo mirno kri in ostanimo budno na straži. Danes ne gre več za stranke ali za vprašanje podrobne notranje ureditve, danes gre za obstoj ali pogin narodov. Vojna se pričinja, vihar se je razbesnel. Zavedajmo se, da vihar razprši pleve. Le klenu zrnje mu lahko kljubuje. Ako smo Jugoslovani vredni potomci svojih slavni prednikov, ne bomo deležni usode lahkih plev.

V objemu vojne vihre

Danska je po površini najmanjša med tremi nordijskimi kraljevinami (Danska, Norveška in Švedska). Vse tri države so že več kot sto let politično in gospodarsko ozko povezane med seboj. Po zgodovinskem in kulturnem razvoju pa po narodni in jezikovni sorodnosti je Danska bližja Skandinaviji kakor evropski celini.

Danska meri 42.931 km² in ima 3 milijone 818 tisoč prebivalcev, torej okrog 87 ljudi na 1 kv. km. Glavno mesto je Kodajn (Köbenhavn), ki šteje 860 tisoč prebivalcev. Drugo večje mesto je Aarhus na vzhodni jütlandski obali s 100 tisoč prebivalci.

Politično je Danska kraljevina. Sedanji njen vladar je kralj Kristijan I. iz dinastije Schleswig-Holstein-Sonderburg-Glücksburg.

Jedro kraljevine tvori polotok Jütland, ki je zvezan s celo vrsto velikih otokov na vzhodu v Kategatu. Strateško je najbolj važen Born-

holm kot prehodna točka med Nemčijo in Švedsko.

Na kopnem meji Danska samo na Nemčijo v dolžini 60 km. K Danski pripadata tudi visoko na severu ležeča Grenlandija in Faroersko otočje. Po personalni uniji je zvezana z Islandijo.

Na Danskem velja splošna vojaška dolžnost. Obvezna vojaška služba traja 5 mesecev, številno aktivne vojske pa je zadnji čas nihalo od 4000 do 26000 mož, organiziranih v dveh divizijah.

Prva divizija je imela svoj sedež na Jütlandu in ob utrjenih postojankah na nemški meji, ki so jih pa Danci ob nemškem vdoru brez boja zapustili. Druga divizija je imela svoje garnizije na treh največjih otokih s sedežem v Kodanju. V primeru splošne mobilizacije bi Danska lahko postavila pod orožje do 150.000 mož.

Jütlandska divizija je obsegala 3 polke pehote, 1 polk kolesarjev, 1 polk konjenice in 2

polka artilerije. Druga divizija je imela 1 polk kraljeve garde, 3 polke pehote, 1 polk konjenice in 2 polka poljske artilerije.

Poleg tega je imela danska aktivna vojska še polk protiletalskega topništva in polk pionirjev. Vsega skupaj je torej imela danska oborožena sila 8 polkov pehote s 25 bataljoni in 8 bataljonov milice, 2 polka konjenice s 14 eskadroni in 4 polke artilerije z 42 baterijami.

Danski pehotni polk šteje okoli 3000 mož, oboroženih z 265 strojnimi puškami, 56 težkimi strojnicami, 24 metalci min in 6 protitankovskimi topiči. Orožje je docela moderno, zlasti odlične so strojne puške in strojnice Madsen. Tudi protitankovski topiči kalibra 37 mm tipa Bofors, ki streljajo do 6 km daleč, so izorstni.

Artilerija je oborožena s Kruppovimi topovi kalibra 75 mm in s Schneiderjevimi havbicami po 105 in 155 mm.

Vojna mornarica ima okrog 20000 ton ladij. Jedro tvorijo tri zastarele obrežne oklopnice s po 3500 ton in oborožene s po 2 topovoma 240 mm kalibra in srednjo artilerijo. Dalje ima danska mornarica še 19 torpedovk, med njimi 6 modernih; 12 podmornic s skupno tonažo 3120 ton. Od tega je 9 podmornic modernih, vse pa so sposobne samo za obalne operacije, ker se njih tonaža giblje med 200 in 350 tonami.

Končno ima danska vojska še okrog 150 letal, med njimi pa je za moderno zračno vojno sposobnih komaj pičla desetina.

Danska je izrazito agrarna država, po svoji visoki kmetijski kulturi in odlični kakovosti kmetijskih pridelkov pa je znana po vsem svetu. V več letnikih »Grude« in tudi v »Kmet. listu« je bilo objavljenih že precej člankov, zlasti o danskem zadružništvu, ki je visoko razvito in pomeni krepko oporo vsemu narodnemu gospodarstvu.

Proti severu se zožuje norveška meja na 10 do 20 km širok pas med Severnim ledenim morjem in Švedsko. Zaradi Zalivškega toka so norveška pristanišča vzlic severni legi vse leto

uporabna in ne zamrznejo nikoli.

Norveška ima splošno vojaško dolžnost in traja aktivna vojaška služba 150 dni. Vrhovni komandant vojske je kralj, aktivna vojska pa šteje od 18 do 30 tisoč mož. V primeru vojne lahko pokliče država pod orožje do 110.000 mož.

Vojska ima 6 pehotnih divizij s 16 polki pehote, razdeljene na 66 bataljonov, 3 polke konjenice z 18 eskadroni, 3 polke artilerije s 27 baterijami, 1 protiletalski artilerijski polk in 1 polk tehničnih čet (pionirji, oddelki za vezo, kemični oddelki in podobno).

Norveški pehotni polk šteje okrog 3750 mož, oboroženih s 96 strojnimi puškami, 36 težkimi strojnicami in 8 metalci min.

Artilerijski polk ima 12 brdskih havbic kalibra 75 mm, ki neso do 8 km daleč, dalje 8 poljskih 120 mm havbic in 12 poljskih topov. Artilerija je precej zastarela in se je začela modernizirati šele zadnji dve leti. Najdaljši domet norveških topov znaša 11 km, medtem ko znaša domet nemških poljskih topov po 14 km.

Vojna mornarica ima okrog 25.000 ton vojnih ladij. Jedro tvorijo 4 zastarele obrežne oklopnice, vsaka po nekako 4000 ton tonaže. Oborožena je vsaka z dvema 210 mm topovoma in 6 do 10 topovi srednje artilerije kalibra 110 do 150 mm. Poleg tega ima norveška vojna mornarica tri zastarele torpedne rušilce in 9 modernih podmornic, od katerih so 4 visoko uporabne. Izmed 31 torpedovk so moderne le 3.

Vojnih letal ima armada okoli 500; od teh je 250 letal prve linije, večinoma angleškega in ameriškega izvora.

Norveška nakoplje letno približno milijon ton železne rude, 400 tisoč ton žvepla, 22 tisoč ton bakra in manjše količine cinka, svinca, nikla, kroma, molibdena in srebra. Čeprav sama nima premogovnikov, nakoplje na Spitzbergih letno do 400 tisoč ton premoga.

Pregled o Švedski priobčimo o priliki.

delo ne rodi ob naštevanju napak drugih, temveč le ob pozitivni, trdno ukmerjeni opredeljenosti. Odkar je svobode toliko, da se sme neomajeno oglašati k besedi vsak, ki mu je hoteni ali nehoteni program cepljenje naprednih sil, so se javili že skoro vsi in vsi so tudi preminili. Preminili pa niso oni, ki so se drugi stalno ob njih spodtikali. To dejstvo je zgovornejše od vseh drugih. To dejstvo je dokaz o ničvrednosti mrmranja in gosposkega kritikovanja. To dejstvo je opozorilo za vse one, ki imajo resne politične cilje in resno voljo pa zlasti voljo, služiti idejam in v njihovem imenu trpeti — da naj ne iščejo točk prelomov, temveč mesta, ki zedinjajo. Žitne bilke vežemo v snope, ker le tako jih lahko skladamo — idejno povezani ljudje so le ob skupni volji teža na tehtnici sil. Potoki, ki tečejo vsak v svojo smer in usihajo nekje sredi polja, se nikoli ne morejo zliti v reko. Najpreprostejša resnica je najtežje umljiva. To, kar umejo kmetje in delavci, tega ne ume razumništvo, ki se ravna po drugih zamislih. Volja tega razumništva mora biti prav težko okrnjena. Z voljo je zmeraj združena disciplina, pokoravanje skupnemu smotru; če ni volje, pa ni niti razumevanja zanj. Vse, kar je doslej vrgla omejena svoboda na površje, se je znalo opredeliti samo v tej smeri — v pomanjkanju potov in ciljev.

Spomini slovenskih politikov so polni puka o posledicah nesloge. Kaj se razumniki res nikoli ne bodo povzpeli tako daleč, da bodo prihodnji pisci spominov sicer morebiti menjali imena, ne pa vsebine? Kaj res razumniki ne vedo, da kmet ne preorje zemlje, o kateri za gotovo ve, da ne more roditi in da brazde niti zato ne zareže, da bi podražil soseda?

Modrijanstvo, ki se pase po Sloveniji, nacenjena brazde, katere nikoli ne bodo dale sadu. Te bi ga ne dale, tudi če bi nas ne čakalo, kar nas čaka, ki pa kažejo usodepolno odsotnost, od časov, v katerih živimo. To je hoja, s katero se nikamor ne pride, razen v izgubo časa, in če je še kaj drugega, tudi v izgubo tega.

Slovenska priroda je ena sama enota. Tudi narod sam je tak, treba le, da tisti, ki ga vodijo in ki ga želijo voditi, spoznajo geslo časa. Geslo časa je strnjeno, priznavanje skupnih ciljev in potov, ne malenkostnost v medsebojnem preziranju.

Zanamci bodo lahko našli vzročnike narodnih nesreč. Zakaj vsak, kdor razdvaja, si nadevuje znamenje krivde.

Kmetiska mladina

Frankolovo

Redni občni zbor Društva kmetijskih fantov in deklet se vrši v nedeljo dne 21. aprila t. l. Pozivamo vse tovariše in tovarišice, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo. Začetek je ob 9. uri dopoldne pri g. Šnabenu.

Murska Sobota

Prosvetno-organizatoričen tečaj je Okrožje kmetijskih fantov in deklet radi nepredvidenih ovir prestavilo od 21. na 28. april. Začetek tečaja je torej 28. aprila 1940. zjutraj ob 8. uri. Tovariši in tovarišice, zlasti pa funkcionarji društev, prijavite se polnoštevilno.

Ljubljana

Ljubljansko Okrožje kmet. fantov in deklet je priredilo v nedeljo dne 7. aprila enodnevni prosvetno-organizatorični tečaj, ki je nadvse dobro uspeh. Dopoldan so predavali tajnik Zveze tov. Ivan Nemec o samovzgoji, pred-

Blodno modrijanstvo

Po poljih vidiš tole sliko: trume hrbtov se pripogibajo, množice rok posajajo živež, plug orje brazde, brana rahla zemljo. Vmes zelene ozare, nad vsem čisto nebo, v dalji snežni rob planin. Vsa lepota slovenske zemlje in slovensko je nebo se preliva pred očesom, ki jo mora vzljubiti, čeprav bi se mu le podoba njena prikazovala.

Vsa ta priroda, majhna in skromna, je vendar ubrana v čudovito soglasje. Tudi če jo orjejo viharji, tudi če jo preplavljajo vode, vselej se vrača k svojemu večnemu siju, vedno je lepša in vedno polnejša v svojem razkošju.

Kaj vidiš v mestih? Kaj se dogaja tam, odkoder so se narodi navadili pričakovati nove hrane za duha in dušo? Ni treba predočevati grozot, ki jih drugod sejejo teptalci vsega človeškega. Dovolj je pogledati v našo lastno sredino, pa videti težko bolezen, ki jo razjeda. Njivo ki ima vsak njen kraj drugega lastnika, je težko obdelovati. Drug drugemu so v napotje, drug drugemu gnetejo grudo in segajo po sadežih, kolikor jih niso pohodili, še predno so mogli dozoreti. Ko stoji narod pred preizkušnjami, ki jih tako težkih še nikoli ni doživel in upogibajo večje narode kakor vihar sloko jagned — se njegova sol, kakor je inteligenca rada imenovana, s čudovito lahkoto loteva zadnjih celih zgradb, ki so od njenega razdiralnega dela še ostale.

Strahno bistvo slovenstva je, da vse skupine zanikajo obstoj drugih. Za izvestne ne obstoji nihče razen nje same. Če je to kdaj razumno — trdno sem prepričan, da nikoli — je vendar povsem nerazumno danes. V vasi, kjer je

vsak pogorelec že vnaprej odločen, sam gasiti svojo gorečo hišo in ne pomagati tovarišu, je samo eno gotovo: da nikomur ne bo nič ostalo. Pa je ogenj v vasi majhna prisposoba za grozoto, ki se bo našim očem nujno odprla prej ali slej.

In poglavje takozvane napredne skupine? Kdo je, ki bi priznaval drugega? »Čisti razum« se ne more ponižati, da bi klonil vsaj v organizaciji pred nekom, ki ima več sposobnosti in več izkušnje. Vsakomur vse odrekati, to je vodilno načelo, ki truje sleherno skupnostno delo. Če bi bilo svobodno, primerjati dejanja z dejanji in načela z načeli, potem nihče, ki se imenuje naprednega človeka, nima pravice metati kamenje na druge, ki se tudi tako imenujejo in ki so kdaj opravljali funkcije, ki se morejo označiti za javne, narodne. Ne mislim tistih, ki so odpadli sploh, temveč tiste, ki so radi blodenj v občih državnih politikih menjavali forme, a ne vsebine svojega udejstvovanja. Politika je umetnost mogočega. Kdo more trditi, da je Slovenija izgubila zaradi naprednih javnih delavcev več, kakor zaradi nenaprednih, ki so svoje moči cenili za neprimerno večje in svojo veljavo za mnogo uplívnejšo?

In vendar skoraj ne mine ploletje brez rojstva nove odrešilne skupine, ki uživajo pohvalo svojega sovražnika, stori prvi korak v politično življenje s tem, da obsodi delo vseh najbližjih in vrže nanje svoj prvi kamen. Navadno tudi zadnjega, ker potem pride druga, ki ponovi isto.

Dolžnost takozvanih razumnikov bi bila, vsaj toliko spremljati življenje svojega naroda, da bi spoznali nauk, ki ga je bil že Dr. Drmota svojčas zapisal. Da se namreč močno in uspešno

sednik Zveze tov. Ivan Kronovšek o nalogah in principih kmetško-maldinske ideje, tov. Jože Danev, načelnik kulturnega odseka, pa je predaval o prosvetnem udejstvovanju in prosvetnih panogah Društev kmetških fantov in deklet. O delovanju deklet v Društvu kmetških fantov in deklet je predavala tov. Urška Miklavc.

Popoldan je predaval predsednik Kronovšek o govorništvu in tajnik Nemeč o modernem strojnem združništvu in združni misli sploh.

Tečaj je vodil podpredsednik okrožja tov. Ciril Vodé, ki je uvodoma tudi obrazložil pomen in poslanstvo kmetško-mladinske misli.

Sv. Jakob v Slov. Goricah

Dne 7. aprila smo igrali pri Mariji Snežni igro »Lumpacij Vagabund«. O tem smo že poročali, da je Društvo kmetških fantov in deklet igralo isto igro najprej doma z velikim uspehom, sedaj smo jo pa prav tako z velikim uspehom ponovili pri Mariji Snežni. Gledalci so bili iz-

redno zadovoljni, prav tako pa igralci, ker so igro dobro rešili. Na naši severni meji se kmetška mladina odločno vzbuja k novemu življenju, da si na ta način osigura svobodo duha in svojega narodnega bistva.

Rožmarin je naslov vojne drame, ki jo je pred časom spisal in v knjižni obliki izdal Vladimir Pfeifer. Dramo so že večkrat z uspehom uprizorili odri tega ali onega Društva kmetških fantov in deklet ter želi z njo lepe uspehe. Za današnje dobo je »Rožmarin« kakor nalašč primerna ljudska igra. Zato naše diletantske odre posebej opozarjamo na to delo. — Društva, ki knjige še nimajo, opozarjamo, da je nekaj izvodov še na razpolago v knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani. Gmotno šibkejši odri se naj pred uprizoritvijo »Rožmarina« obrnejo direktno ali preko Zveze na uredništvo »Kmetškega lista«, da jim izposlujemo odpust tantijem.

Doma in drugod

ZA KONCENTRACIJO

Beograjski politični krogi se še vedno zavzemajo za koncentracijsko vlado, ki edina bi imela dovolj avtoritete v današnjih časih, da povede državo v svobodo in demokracijo in jo pravilno usmeri v današnjih zapletenih mednarodnih razmerah. Glasovi o koncentraciji se čujejo tudi iz Zagreba, ker smatrajo, da je mogoče trajno ohraniti dosežene hrvatske uspehe le tedaj, ako jih bo odobrila tudi večina slovenskega in srbskega naroda.

DVE KMETIJSKI ZBORNICI

Kmetijski minister je pred meseci razpustil kmetijsko zbornico v Banja Luki. Pred tremi tedni so se vršile volitve, pri katerih je zmagala lista zemljoradnikov in HSS. JRZ je ostala v veliki manjšini.

Odbor razpuščene zbornice se je pa pritožil na Državni svet in tožba je bila te dni ugodno rešena. Državni svet je razveljavil razpustitveni odlok ministrstva. Sedaj obstojata dve kmetijski zbornici za vrbasko banovino.

SPORI V HSS

V stranki HSS so se pojavili ponekod hudi spori. Napete razmere vladajo v stranki med starimi radičevci in onimi člani HSS, ki so se vrinili v stranko potem, ko je prišla na oblast. »Hrvatski dnevnik« pravi, da je cela vrsta organizacij HSS v težki notranji krizi. Vse te organizacije so bile do ustanovitve banovine Hrvatske v vsakem pogledu vzorne. Njihovo članstvo se je posvečalo samo borbi za hrvatske pravice. Ko pa smo dobili banovino Hrvatsko, se je položaj preko noči spremenil. Namestu da bi razpravljale o tem, kako pomagati narodu, debatirajo samo o tem, kdo je za koga in katerega prvaka stranke naj prvenstveno podpirajo. Te nezdrave prilike v organizacijah HSS so se posebno razbohotile v dalmatinskih sreskih organizacijah HSS, kjer je moralo že ponovno posredovati zagrebško vodstvo preko svojih posebnih odposlancev. Večina teh sporov izvira iz različnih stališč posameznih prvakov v gotovih lokalnih vprašanjih.

V takih primerih potujejo potem posamezni prvaki vse prevečkrat po nepotrebnem v Zagreb, kjer se pritožujejo pri vodstvu stranke in slikajo druge pristaše stranke kot nezanesljive ter rušilce narodne sloge in edinstva. Niso redki slučajji, da sedi v pisarni vodstva stranke ena delegacija s svojimi pritožbami, ko se zunaj že javlja druga s povsem nasprotnimi pritožbami. In te delegacije čakajo včasih po cele dni, da pridejo na vrsto.

VOJVODINSKI HRVATI

V soboto je prispelo v Zagreb 500 predstavnikov Hrvatov iz Baranje in Bačke. Prišli so, da sporoče željo vojvodinskih Hrvatov, da žele biti priključeni banovini Hrvatski. V banski palači sta jih sprejela podpredsednik vlade g. dr. Maček in ban g. dr. Šubašič.

Dr. Maček jim je rekel med drugim: »Želje, ki jih imajo Hrvati v Bački in Baranji, imajo tudi drugi Hrvati izven banovine Hrvatske, toda želje so eno, drugo pa je, kaj se more storiti. Kakršne koli bodo v bodočnosti meje banovine Hrvatske, bo potrebno, ako hoče obstojati Jugoslavija, da se bo Hrvatom, pa naj bodo kjerkoli, godilo tako kakor v banovini Hrvatski.«

Ban dr. Šubašič jim je dejal med drugim: »Ne pozabite, kar je vaš predsednik že tolikokrat dejal. *Zadovoljna in svobodna Hrvatska je moč Jugoslavije, močna Jugoslavija pa je najboljša in edino jamstvo za svobodo Hrvatske.*«

HRVATSKA IN PŠENICA

Zavod za proučevanje kmetškega in narodnega gospodarstva v Zagrebu je zbral podatke o proizvodnji pšenice na ozemlju banovine Hrvatske in ugotovil, da prideluje 2 milijona kmetov premalo hrane doma in da morajo žito uvažati iz drugih pokrajin naše države. Lansko leto so morali uvoziti 23.000 vagonov pšenice in koruze. V teku treh mesecev se je podražila hrana, ki jo morajo uvažati Hrvati, za 50 milijonov dinarjev.

Mnogo manj ni prizadeta od naglega skoka cen pšenici tudi Slovenija, ki mora uvoziti letno nad 12.000 vagonov pšenice in koruze. Kljub vsem odborom o kontroli cen in uredbam raste namreč draginja vsak dan in težki milijoni bodo morali samo za hrano iz Slovenije, ki bi jih lahko prihranili, ako bi se zatrla špekulacija judovskih prekupčevalcev.

OBČINSKE VOLITVE NA HRVATSKEM

V soboto je bila objavljena uredba o občinskih volitvah na Hrvatskem. Uredba določa javno glasovanje. Večinska kandidatna lista dobi eno tretjino odbornikov naprej, ostali dve tretjini pa se porazdelita sorazmerno na vse kandidatne liste. Župan in podžupan se volita na prvi odborovi seji s tajnim glasovanjem. Za župana in podžupana ni treba, da sta člana obč. odbora. Uredba o občinskih volitvah ne vsebuje torej niti tajnega glasovanja, niti čistega proporca, čeprav se je HSS ves čas borila z vso silo in doslednostjo za taka načela. Sedaj, ko je dobila vso politično moč v svo-

je roke, sedaj ko bi bilo potrebno svoj demokracijski program izvajati, je pa od teh načel iz nerazumljivih razlogov odstopila.

»Hrvatski dnevnik« piše, da bodo verjetno občinske volitve v ostali državi tajne. Občinske volitve bodo razpisane baje že prihodnji mesec.

JUGOSLOVENSKA NACIONALNA STRANKA

V nedeljo so se vršila v Ljubljani zborovanja in seje omladinske organizacije Jugoslovenske nacionalne stranke za Ljubljano in ljubljansko okolico ter sreske org. JNS za ljublj. okolico. Na seji je poročal g. dr. A. Kramer in Milan Mravlje. Sprejet je bil sklep, da se prične takoj s pripravami za občinske volitve. Občinski odbori stranke se premene v volilne odbore in prično z delom.

BREZMESNI DNEVI

Vlada je sklenila uvesti razne omejitve v svrhu štednje z onimi vrstami živil, katerim so cene spričo povečanja izvoza poskočile. Uvedena bosta dva brezmesna dneva na teden, ponedeljek in petek. V teh dnevih se ne bo smelo prodajati mesnih jedi po gostilnah in prepovedano bo v teh dneh klanje svinj, telet in govedi. Odredba ne bo dosti prizadela ljudskih množic, ker itak večina prebivalstva ne uživa vsak dan mesne hrane. Z ozirom na razmere v državi pa bi bila kot brezmesna dneva bolj primerna sredo in petek, dva posta, ki ju pozna jugoslovanska tradicija kljub vsemu izobilju predvojnih dni.

Sploh bo zabranjeno klanje premlade živine: prascev izpod 6 mesecev in telet izpod enega leta starosti.

Iz naših krajev

NOVO MESTO

V nedeljo 21. aprila ob 3. uri popoldne se bo vršila seja novomeškega okrožja kmetških fantov in deklet v Toplicah, gostilna Pelko. Ker je seja zelo važna, je dolžnost vseh funkcionarjev, da se je zanesljivo udeleže. Pripravlja se tudi enodnevni tečaj, da se izvežbajo vodilni faktorji društev v društvenem delovanju.

× **Občni zbor Zveze slovenskih zadrug** se je vršil dne 15. t. m. dopoldne v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani. Poročilo o poteku objavimo prihodnjič.

× **Razmere v Kranjski gasilski župi.** Na letošnji skupščini gasilske župe v Kranju je podal g. Mayr obširno poročilo in ugotovil splošno nezadovoljanje, odkar je bil novi odbor župe na upravi. V novi nepravilno izvoljeni upravi gasilske župe je bila merodajna izključno politika. Po porazni kritiki delovanja kranjske gasilske župe je dejal g. Mayr:

»Če nimam toliko zaupanja kot delegat, kot 30 letni aktivni član gasilske organizacije in kot 20 letni predsednik danes najpopolnejše in najsposobnejše opremljene prostovoljske gasilske čete, da bi smel skušati razčistiti položaj v gasilski župi in ji pripomoči k boljšemu napredku, tudi ne morem več nositi gasilskih odlikovanj.«

G. Mayr, ki je med najzaslužnejšimi živečimi gasilci še mogel sodelovati v gasilstvu, je vrnil vsa odlikovanja in odšel.

× **V Krškem** je umrl po dolgi bolezni sodnik okrožnega sodišča v Novem mestu Božidar Romih. Pokojni Božidar Romih je bil sin dolgoletnega krškega župana dr. Romiha. Bil je redko značajan mož in zaveden nacionalist.

× **Novomeško sodišče** je obsodilo cigana Janko Brajdiča na štiri leta težke ječe zaradi ponarejanja kovancev po 20 in 50 din.

× **Rajhenburški menihi** so izvolili prvič Slovenca Pija Novaka za svojega opata. Dosedanji opat je bil Francoz in se je odpovedal predstojništvu rajhenburškega samostana in odpotoval v Francijo.

× **Soproga zagrebškega odvetnika** in znana frankovca dr. Mile Budaka je napravila samomor. Skočila je v vodnjak v vinogradu.

× **Prizad** je doslej pokupil 120 vagonov vina in 80 vagonov žganja v glavnih vinorodnih in sadjarskih središčih Srbije in Hrvatske. Prizad je nakupoval prvotno le pšenico in koruzo. Zaradi nizkih cen vinu in rakiji je vlada sklenila, da mora Prizad s svojim nakupom tudi dvigniti cene.

× **Zbiranje in prodaja starega železa** bo urejena s posebno uredbo. Po načrtu te uredbe bi morali nakupovalci starega železa imeti posebno dovoljenja. Določene bodo najnižje cene za odkup s strani podjetij. Prav tako bo določeno, po kateri ceni se bo staro železo prodajalo domači industriji.

× **Strašne poplave** v Vojvodini so porušile nad 1500 hiš.

× **V Ljubljani** je bil ustanovljen Italijanski kulturni institut. Otvoritvi je prisostvoval tudi italijanski senator in bivši prosvetni minister g. Balbini Giuliano.

× **Zveza izseljeniških organizacij** je bila likvidirana. Mesto nje se bodo ustanovile tri zveze s skupnim vodstvom v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu.

× **V Beogradu** so zborovali nezaposleni šolanci. Na zborovanju so ugotovili, da je samo med profesorskim naraščajem 600 nezaposlenih diplomiranih filozofov. Zaenkrat so ustanovili svoje društvo.

× **Slovenski književniki**, ki so nastopili v petek v Zagrebu, so bili sprejeti drugi dan pri podpredsedniku vlade g. dr. Vl. Mačku. Slovenski književniki so bili v Zagrebu zelo lepo sprejeti in navdušeno pozdravljeni. Škoda le, da ta reprezentanca ni bila izbrana po nespornih vidikih. Kje sta bila dr. Gradni kin Jalen?

× **Predsednik madžarske vlade** grof Teleki bo obiskal 1. maja Beograd.

× **Akademski pevski zbor ljubljanske univerze** je napravil pevsko potovanje po Jugoslaviji. Nastopil je v Sarajevu, Beogradu, Nišu in Skoplju. Povsod je bil pevski zbor toplo spre-

jet in njegovo petje je bilo razprodanih dvoranah v vseh mestih nagrajen os pristrčnim odobravanjem.

× **Listi poročajo**, da bodo Jugoslovske tvornice gume v Kranju prenehale obratovati, ker podjetje ne dobi potrebnih surovin. Odpovedano je 240 delavcem in delavkam. Tudi velike tekstilne tovarne v Kranju se nahajajo v velikih težkočah zaradi pomanjkanja surovin.

× **Nevarna bolezen meningitis** se je pojavil že tudi v logaškem srezu. Obbolelo je že več oseb. Oblast je zaprla za 14 dni šolo in je prepovedala vsako zbiranje otrok. V Varaždinu je obbolelo na tej bolezni 25 oseb. Tri so umrle.

× **Nesreča s staro granato**. V vasi Žukovcu v Srbiji so našli trije otroci staro ročno granato. Radovedni otroci so po nji tolkli, da bi jo od-

prli. Granata je eksplodirala in raztrgala dva od njih na kosce, tretji pa je umrl na potu v bolnico.

× **Jože Hafner** iz okolice Krškega je pokaral svojega sina, ki je v vinogradu polomil dve trti. Sina Franca je to tako potrilo, da je šel z doma in se obesil.

× **V Kranjski gori** bo ustanovljena lekarna. Postopanje je že otvorjeno.

× **Odlikovanje dr. Mačka**. Nemški poslanik v Beogradu je izročil podpredsedniku vlade g. dr. Mačku veliki križ Nemškega orla, s katerim ga je odlikoval kancelar Hitler.

× **Vodja Zbora Dimitrije Ljotić** je tožil pred banjaluškim sodiščem kmetijskega ministra dr. rBanka Čubrilovića zaradi klevete. Sodišče je Čubrilovića oprostilo.

Kaj se godi po svetu

NEMCI SO ZASEDLI DANSKO

Čisto nenadoma je prišlo v svet sporočilo, da so nemške čete dne 9. t. m. zasedle Dansko.

Po samem nemškem uradnem poročilu se je zasedba pričela ta dan ob 5.15 zjutraj. Ker danska vojska ni nemškim četam nikjer nudila resnejšega odpora, se je zasedba izvršila zelo naglo. Do 8. ure zjutraj je bilo že tudi glavno mesto Kodanj v nemških rokah. V kratkem je bila zasedena vsa Danska z Jütlandijo vred.

NEMCI NA NORVEŠKEM

Istočasno ko Dansko, so Nemci začeli zasedati Norveško. Zasedle so glavno mesto Oslo in več važnih pristaniških mest, med njimi Bergen, Trondhem in celo Narvik.

Nemškim četam na Norveškem poveljuje general von Falkenhorst. Izdal je na norveški narod in vojsko poziv, naj se zasedbi nekih norveških strateških točk po nemški oboroženi sili ne upirata, ki bi sleherni odpor strl z vsemi sredstvi.

Medtem ko je Danska brez odpora sprejela nemško zasedbo in vse pogoje, se je Norveška uprla in se nahaja odtlej v vojnem stanju z Nemčijo. Vlada je proglasila splošno mobilizacijo, Anglija in Francija pa sta se takoj odločili, da priskočita Norveški in tudi Danski na pomoč.

VZROKI NEMŠKE ZASEDBE

Nemčija uradno izjavlja, da je zasedla Dansko in Norveško zato, ker je hotela s tem preprečiti angleške napade na nevtralnost teh dveh držav.

Nemški propagandni minister dr. Göbbels je 9. t. m. obširno govoril o vzrokih zasedbe. Med drugim je dejal:

— Že ob pričetku dolgo pripravljenega napada na obstoj nemške države in življenje nemškega naroda sta Velika Britanija in Francija sprožili pomorsko vojno proti nevtralnemu svetu. Hkratu sta pričeli izvajati brezobzirno blokado tudi proti nevtralnim državam. Neposred-

Kmetje včeraj in danes!

Pred kratkim je izšla v založbi Glavne hranilnice pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah knjiga Ignaca Koprivca »Kmetje včeraj in danes«, epopeja kmeta-trpina.

Zadnja leta se vedno česče in močnejše opazja v slovenski literaturi obravnavanje motivov iz kmečkega življenja. Obravnavajo to življenje večkrat ljudje, ki so si kmeta in njegovo delo ogledali na svojih izletih po podeželju. Velikokrat je gledanje takšnih piscev na kmeta kaj nepopolno, zgrešeno in smešno, in čisto izzvenj tak spis tendenčno, ali pa spolzko, kakor da bi v dušah kmetov ne bilo drugega kakor strasti.

Slovenska narodopisna književnost je pogrešala dela, ki bi prikazovala življenje našega kmeta točno, rekli bi fotografirano, takšnega, kakršen je. Ignac Koprivec pa je premostil ta prepad in nam dal knjigo, o kateri lahko mirne duše trdimo, da je edinstvena, prva v panogi narodopisja.

Nepriistransko, odkrito, in rekli bi, korajžno, se je lotil pisatelj opisovanja kmečkega življenja z vsemi njegovimi senčnimi in sončnimi stranmi. In ker kmet v teh časih sončnih strani življenja pogreša, je pač tudi knjiga prepojena z grenkobo. Stok kmeta je čuti iz nje, krike lačnih in teženje k izboljšanju obdajajočega jih življenja.

Knjiga je razdeljena na štiri poglavja, ki nosijo imena letnih časov. Začne se z zimo.

Zima je pester čas, ko kmečki človek zaživi notranje življenje. In nekoč, kot pravi knjiga, je bilo to življenje pisano, prijetno. Razživel se

je takrat tudi kmet ter za nekaj časa pozabil na brige in težave. Danes pa je kmet oropan še tega. Polno narodopisnih posebnosti, ki so lastne Slovenskim goricam, se vleče skozi poglavje o zimi: vogleduvanja, ženitve, intrige, pustni orači, pa zasmehovanje deklet, če se v vasi ni nobena poročila, vmes pa stok sedanjega časa, kajti pisatelj pove, da danes tega ni več, kjer pa je kljub vsemu še, izzveni to kot v obupu izražena šala. Danes se po kmetijah vesi na plotove beda, gloda grunte ter jih tišči k tlom.

Pomlad je čas, ko se ob lepoti narave razneži tudi kmet. To je doba oranja, kopi v goricah, čas, ko je kmet pozabil nase, ko je v njem zamrl smisel za razvedrilo, ki se je oglašal po zimi. Zdaj se je ves predal zemlji, ki jo malikuje. Njen je z dušo in telesom, dasi mu pušča na dlaneh krvave žulje, dasi postopa z njim nešteto krat mačehovsko. Spomladi hodi kmet tudi k procesijam, da bi si pri bogu izprosil dobro letino. To pa je tudi čas zbirc, ber.

V poletju se kmet poti v potu svojega obraza. Ob pripekajoči vročini spravlja s travnikov seno, žanje, mlati, škropi v goricah, praznuje žeganja bolj kot v drugih letnih časih ter roma na božja pota.

Jesen pa je resna, materinsko mirna in ponosna. To je čas trgatve, ko se pijani trgači skrivajo za prešami, za sepi, da bi zadostili svojim nagonom. To je čas ličkanja koruze, spravljanja sadja ter praznovanja godu svetega Martina, ko ljudje čakajo vino.

O vsem tem govori Ignac Koprivec jasno,

resnično in z ljubeznijo, kot človek, ki je vse to doživel, okusil, spoznal pri korenu. Knjiga je polna krasnih, naravnost lirčnih opisov krajev, ki jih zob časa ni mogel razgristi, ter so ostali, kakršni so bili: večno lepi, večno privlačni.

Pestra je slika podob, obrazov in krajev, ki nam jih pisatelj prikazuje od poglavja do poglavja. Človeka prevzame živa pisanost barv in vonj po krajih, ki dehti iz dela. Ko prečita knjigo, jo vzame v roke še in še.

Ker je delo namenjeno v prvi vrsti kmečkemu ljudstvu, da bi spoznalo krivice, ki ga oklepajo, jasneje, ga priporočamo kmetom kar najtopleje. Vemo, da dandanes ni lahko za denar, ampak za vredno stvar se že še kje najde. Vsaka vas bi to knjigo morala imeti. Dobro bi bilo, da bi se osnovala po vaseh nabiralna akcija in bi kupila knjigo vsa vas skupaj. Posestniki, ki se zanjo zanimajo, naj zlože skupaj potrebni denar in knjiga ostane last vasi. Na ta način pridete poceni do nje. Posebno opozarjamo vsa Društva kmetov in deklet, ki bi ne smela biti brez te knjige.

Knjiga stane s poštnino 65 din. Naroča se pri Glavni hranilnici Sv. Lenart v Slovenskih goricah, ali pa pri Ignacu Koprivcu. Ljubljana, univerza.

Opozarjamo, da je knjiga opremljena z dvanajstimi krasnimi ilustracijami slikarja Maksa Kaučiča, ki so gotovo veliko doprinesle k popolnosti Koprivčevega dela. D. V.

ČITAJTE IN NAROČAJTE
»KMETSKE LIST«!

na posledica teh angleških in francoskih protipravnih vojnih metod, katerim se je morala Nemčija z obrambnimi ukrepi upreti, je bila najhujša škoda za nevtralni pomorski in trgovinski promet. Anglija pa je s tem izvršila udarec, ki je njej sami povzročil največ škode. Nemčija je bila na drugi strani vedno pripravljena braniti pravice nevtralcev. Velika Britanija, ki je hotela za vsako ceno odvrniti nevarnost od svojih otokov in onemogočiti promet Nemčije z nevtralnimi državami, je zaradi tega od vsega početka stremela za tem, da bi vojno prenesla v nevtralne vode. Zato je tudi zmeraj bolj pogostoma kršila pravice Danske in Norveške v njenih teritorialnih vodah s svojimi protipravnimi vojnimi podvigi na morju in v zraku.

Tako torej Nemci slikajo vzroke za zasedbo Danske in Norveške. Hkratu zagotavljajo, da nimajo niti za sedaj niti v bodoče nobenega namena kršiti teritorialno nedotakljivost kraljevine Danske in Norveške. V posebni poslanici obema vladama Nemčija izjavlja, da je nemška vlada Dansko in Norveško vzela le v zaščito pred Angleži in Francozi. Hkratu ista spomenica naglašala, da bi Nemci vsak danski ali norveški odpor brezobzirno strli.

Kot neposreden povod za ta nemški korak se v splošnem smatra položitev minskih polj ob norveški obali s strani Anglije. S tem je Anglija hotela preprečiti dovoz železne rude iz severne norveške luke Narvik v Nemčijo.

Nemčija je že od pričetka sedanje vojne uvažala železno rudo vzdolž norveške obale iz Narvika. Pri tem so nemške ladje plule večinoma v norveških teritorialnih vodah, to je do 3 milje od norveške obale. Ker so tamkaj na mnogih krajih plitvine, je mogla Nemčija za prevoz rude uporabljati le manjše tovorne ladje, ker bi morale večje pluti zunaj tega območja, tam pa bi bile seveda stalno izpostavljene veliki nevarnosti, da jih angleške vojne ladje potope.

Zaradi tega je dovoz norveške železne rude iz Narvika v Nemčijo med vojno močno nazadoval. Medtem ko je znašal decembra 1938 še 349 tisoč ton, je decembra 1939 znašal samo še 119 tisoč ton. V zadnjem decembru, januarju in februarju je šlo po štedski statistiki skozi Nar-

vik v Nemčijo vsega skupaj 478 tisoč ton rude, medtem ko jo je šlo prejšnje leto v istem razdobju 1 milijon 286 tisoč ton.

Ob teh podatkih je razumljivo, zakaj je bila Nemčija prav tukaj tako tenkočutna in čemu je tako odločno odgovorila na angleške korake.

NORVEŠKI KRALJ V SMRTNI NEVARNOSTI

Norveški kralj Haakom se je moral umakniti s člani svoje rodbine v malo mestce Nyberg Sund severovzhodno od glavnega mesta Oslo. Kralja so ves čas zasledovala nemška letala. Na mestce Nyberg Sund so zmetala toliko bomb, da je bilo do tal porušeni večina hiš. V neposredno bližino kralja in njegovega spremstva je padlo več težkih bomb. V smrtni nevarnosti se je morala kraljevska družina skriti v bližnjem gozdu, kjer je prebela ves dan.

Predsednik nove narodno socialistične vlade v Oslu je pozval norveškega kralja, da naj se vrne nazaj v glavno mesto, ako hoče imeti mir pred nemškimi letali in ako hoče ostati v službi svojega naroda.

Toda norveški kralj, ki se je preselil s svojo zakonito vlado in parlamentom v notranjost države, neče ničesar vedeti o vladi, ki se je ustanovila v Oslu po nemški okupaciji.

BITKA PRI NARVIKU

Angleži so 13. t. m. vdrli v fjord pred Narvikom in s svojimi ladjami napadli Nemce. V srčiti bitki, ki se je razvila, so Angleži po lastnih poročilih uničili 7 nemških rušilcev in pregnali nemške čete, ki so se morale umakniti v okoliške hribe.

Tudi Nemci poročajo, da je prišlo med njimi in Angleži do hudega spopada, vendar pravi nemško poročilo, da izgube še niso znane.

Francoska poročila zatrjujejo, da bo angleška zmaga pred Narvikom imela velike vojaške in politične posledice. Francozi menijo, da je po uničenju sedmih nemških rušilcev v fjordu Narvika izgubila Nemčija več ko tretjino svojega brodogoja.

ANGLEŠKE MINE V BALTIKU

Angleži so položili novo polje min v Baltičkem morju od Kategata pa prav do Klajpede

(Memela). Nemčija je sedaj blokirana na Severnem morju od zapada in severa ter tudi na vsem Baltičkem morju. Minsko polje loči sedaj Nemčijo od vseh severnih držav.

Novo minsko polje je dolgo 450 km in široko 100 km. Pri otoku Lasø meji na drugo angleško minsko polje v Skageraku in Severnem morju.

Angleško uradno poročilo natanko označuje novo minsko polje in pripominja, da v švedske teritorialne vode ni bila položena nobena mina.

IZGUBE NA MORJU

Po pravkar objavljeni angleški statistiki je Nemčija v dosedanji vojni izgubila 54 bojnih ladij raznih tipov (križark, podmornic itd.), kar pomeni po angleških trditvah skoraj celo tretjino nemške vojne mornarice.

Anglija je medtem baje izgubila le 13 bojnih ladij, kar pomeni le neznamenit del angleške pomorske bojne sile.

Nemška poročila označujejo to statistiko kot netočno, oziroma enostransko.

Naj bo že kakorkoli, ostane vendar dejstvo, da je morje v tej vojni pogoltnilo že ogromno sadov človeškega dela in napore in da te žrtve v naši valuti segajo v milijardne zneske. Saj je treba k izgubam obeh vojnih mornaric prišteti še vse izgube trgovinskih mornaric vojskujočih in nevtralnih držav. Šele celotna podrobna statistika obojih izgub bi pokazala vso velikansko silovitost sedanje vojne, ki po svojih učinkih prekaša gotovo vse, kar doslej pozna vojna zgodovina človeštva.

BITKE OB NORVEŠKI OBALI

Takoj po nemški zasedbi Danske in po vdoru na Norveško so se razvnele med nemškim in angleško-francoskim vojnim brodogojem strahovite pomorske bitke ob norveški obali.

V teh bitkah so po poročilu britanskega mornariškega ministra Winstona Churchilla izgubili Nemci 6 vojnih in 12 transportnih ladij, Angleži 4 rušilce, Francozi pa niso imeli nobenih izgub.

V istem poročilu je izjavil Churchill, da so te drzne nemške operacije nazbrž samo uvod v mnogo večje operacije na kopnem. Verjetno se je začel prvi pomembnejši del vojne.

Ivan Albrecht:

Med košnjo in žetvijo

Kakor v kletki se ozira sem in tja in nemo prosi Petra pomoči, toda dedec se pase ob njeni zadregi, se zadovoljno reži in ima oči čisto nekam skrite v gubah. Medtem stopi iz gošče za ovinkom na pot mlada ciganka. Vitka je, bronasto zagorela in sveža kot vila, ko se ob spremljanju kitare srebrno oglasi:

— Daj mi, majko, zeksar dva,
da si kupim otrova —

Kakor strela zadene njen pogled Majdo in šine mimo nje dalje, kjer stopa s krivcem za klobukom in z viržinko v ustih črnook fant. Ciganka se mu dobrika iz dalje in ognjevitost ponavlja:

— Pa ti tvoji zubiči,
kak stojé u redu,
kao mladi vojníci
što u vojsku gredu —

Peter in Majda prideta medtem vrh klančka, od koder je videti Staretovo bajto.

»Ga že čaka«, piči Majdo zavist, ko vidi, da sedi Jerica pred bajto. Z nageljčkom se poigrava in gostoli:

— Sem deklica mlada, vesela,
sem pravo slovensko dekle,
kot slavček veselo bi pela,
da b' daleč odmevalo vse —

Zadaj zavriska fant. Majdo zbode. Dasi pozna glas, se le ozre, toda on je noče videti. Klobuk pomakne na teme in lahko začne:

— Kje so tiste stezice,
k' so včasih bile —

»Pa jo menda res máha Tine za nama«, se ustavi Peter, medtem ko Majda počasi in kakor po trnju stopa dalje.

»No, Peter, bo kaj zame?« se prekine fant in poredno mežikne šepavcu.

»Kozo na dve nogi, kaj?« se muza Peter Belar in se prihuli kakor pod bremenom.

»Gospon, gospon«, silí ciganka vmes, »sreča zlatna, jasni gospodar, srečo nosi Laja. Daj mi roko, gospon mili, daj mi roko, da ti kažem prošlo, kar je bilo. Laja ti naznani šrečo, gospodare mili.«

»Nehaj, nehaj, poniglavka«, se smeje Vuzdenčanov. »Kaj bom s tvojo srečo, ko se te brž kaj prime. Koliko kokoši si nam že odnesla, kaj?«

»Ni še kradla Laja, gospon mili. Kakor je je majka rodila, se ti zaklinja Laja, jasni sokoliče, na poštenje svoje se ti kolne Laja.«

Fant prasne v smeh, a ciganka izzivajoče izboči grudi in ga vablivo gleda. Strastno pograbí kitaro, jame brekati in potrkavati z boso desno nogo:

— Rodila majka junaka, junaka,
dala mu ime Ivane, ivane,
dala mu ime Ivane —

V hip se prekine, poskoči, krikne in zapeše:

— Hej! Sve devojke mene vole,
a ja volim žene golé!
Jedna cura mala
poljubac mi dala,

kaj ga dala,
taj se pokajala,
hej, haj,
taj se pokajala, haj!

Cigankina ognjevitost je Tinetu všeč. Poročljivo pogleduje za Majdo, ki je nekaj korakov vstran obstala in skrivaj motrila prizor.

»Na, poniglavka črna«, vrže fant nekaj drobiža, ki ga Laja spretno ujame in mu kar sproti iz petja navoščí, da bi se mu podeseterile črede in da bi mu žena, jasna kakor zvezda, vitka kot jelka, rodila devetero sinov, devet junakov, smelih sokoličev.

»Saj še žene nimam«, se brani fant.

Ciganka ga vroče pogleda. Da mu je vsaka žena, ko ga uzre, vsaka verna žena hrepeneča.

»Ali slišiš Majda?« v razigranosti zavabi fant Zemljanovo, ki začne takoj prihajati bliže. »Daj no, naj nam ta škratelj črni kaj pove!«

»Misliš, da bo kaj uganila?« stopi Majda k trojici in parkrat ostro pogleda ciganko, ki se ji mimogrede nasmehne z očmi, a Peter se vzravna in se opre na grčavo drenovko:

»Zakaj je pa neki ciganka?«

Zemljanova Majda čuti zasmeh in hoče oporekati. Medtem ko išče primerne besede, da bi zakrotila nagajivega Belarja, jo prehití Laja sama, ki hlastno prime Petra za roko in mu začne z razdraženim glasom tolmačiti:

»Hu, hu, korenina kriva, suho deblo si in nisi gospodar! Haj, ni ti žena deteta povila, nimaš polja, šume, ne govedi. Eno samo dete si imel brez blagoslova in še to te je, ti jedni rusolasec —«

(Dalje)

V tej domnevi v ostalem soglašajo poročila obeh taborov z vestmi, ki rpihajajo v enakem smislu tudi iz nevtralnih držav.

POLOŽAJ NA NORVEŠKEM

Kolikor se da sklepati iz poročil, ki si med seboj pogosto močno nasprotujejo, se je izkrcalo na Norveško doslej kakih 50.000 nemških čet, večinoma v pristaniških mestih od Osla no Narvika. V zasedenih predelih so nove oblasti organizirale tudi sebi prijazno vlado pod Quislingovim predsedstvom, ki je narodno-socialističnega mišljenja in Nemcem prijazno usmerjen. Iz Stockholma medtem poročajo, da se Quislingova vlada krha. Tako je pribežal na Švedsko major Whoslew, ki je bil v Quislingovi vladi minister za narodno obrambo. Izjavil je, da je Quisling zlorabil njegovo ime. Major Whoslew hoče ostati zvest svoji domovini. Postavil se bo na čelo norveških prostovoljcev, ki se vračajo s Finske.

Od Quislinga se je po teh poročilih ločil tudi vodja norveške žandarmerije Jonas Lie, ki je bil v Quislingovi vladi pravosodni minister.

Norveška je proglasila splošno mobilizacijo, ki baje naglo napreduje. Med norveškimi in nemškimi četami se vrše v glavnem četniški boji, v katerih imajo Norvežani to prednost, da natančno poznajo teren in so tudi opremljeni za tak način borbe.

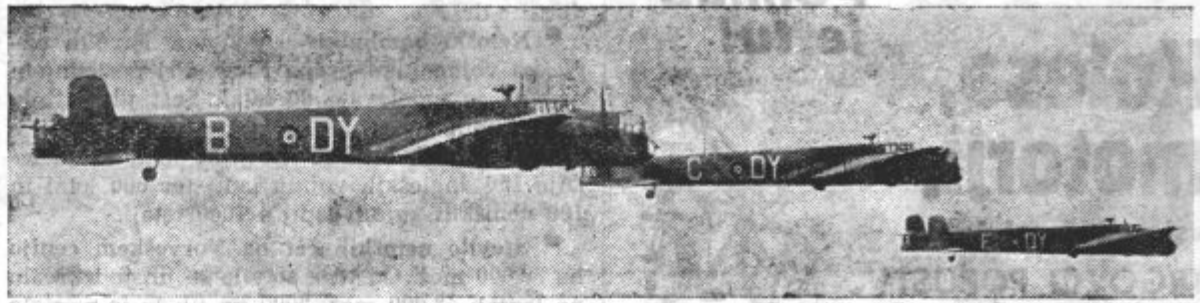
Po angleških poročilih se je Norvežanom doslej povsod posrečilo organizirati odpor in zaustaviti nemško prodiranje.

Električno centralo za Oslo so Norvežani pogнали v zrak. Enako razstreljujejo železnice in mostove.

Nemški bombniki neprestano bombardirajo važne strateške točke v okolici Osla. Mesto Fredrikstad so nemški bombniki popolnoma porušili. Ista usoda je zadela mesti Eidsvoll in Elverum.

Angleži trdijo, da je odslej za Nemce pot na Norveško mogoča samo po zraku, nemška poročila pa pravijo, da Nemcem angleške mine in vsi drugi ukrepi nič ne škodujejo in da so si s svojo ekspedicijo na Norveško zagotovili svoboden trgovski promet s to državo in neoviran dovoz surovin, ki so jim potrebne.

Za posest pristaniških mest, ki so jih zasedli Nemci, se sedaj med njimi in Angleži vodijo ogorčene borbe. Angleži napadajo z morja in iz zraka. Ker se boji še bijejo, ni mogoče reči, kam se nagiblje vojna sreča. Kakor je to razumljivo in v vojnem času tudi povsod v navadi, vsaka stran s poudarkom poroča v prvi vrsti le o izgubah in porazih nasprotnika, zaradi česar je nepristransko presojanje položaja še toliko bolj otežkočeno, ako že ne naravnost nemogoče. Zato se tudi mi omejujemo samo na ugotovitve obojestranskih poročil.

Najnovejša angleška bojna letala

NEMŠKE PRIPRAVE ZA NAPAD NA NORVEŠKO

Nemci so že dalj časa pripravljali vpad na Norveško. Svoje priprave pa so spretno maskirali. V norveške vode so poslali veliko trgovskih parnikov, ki so se zasedrali po raznih važnejših fjordih (zalivih). Deloma so s parniki prispeli tudi nemški turisti. Norvežani so mislili, da parniki prevažajo običajne tovore in se niso brigali za početje posadk na teh parnikih, niti ne za blago, ki so ga skrivale te ladje v svojih trebuhih. V resnici pa so bile pod krovi teh ladij skrite cele posadke pomorščakov in vojske ter razni specialisti za vse vrste orožja. Turisti pa so bili častniki nemške vojske. V ladjah so prevažali tudi orožje in municijo. Na dano znamenje iz Berlina, so po-

nika. Vpoklicani letniki štejejo 1,250.000 mož. Istočasno so bili pozvani mlajši letniki, da naj se prijaviijo za službo v mornarici.

Iz tujine

■ Ruske čete so izpraznile ozemlje okrog Pečenge in ga brez incidentov izročile Fincem, kakor glasi mirovna pogodba.

■ Ameriška posojila na Norveškem znašajo 92, na Danskem 103 in na Švedskem 26 milijonov dolarjev.

■ Grki so dogradili Metaksasovo utrjeno linijo. Gradili so jo pet let in obstoja iz 3000 stalnih utrd. Ob njej je postavljenih 200 protiletalskih topov.

■ Angleško trgovinsko ministrstvo je izdalo odlok, po katerem je prepovedan izvoz vsakega blaga iz Anglije v naslednje države: Dansko, Estonsko, Finsko, Letonsko, Litvo, Norveško, Švedsko in sovjetske luke v Baltiku in Severnem morju. Vzrok prepovedi je negotov vojaški in politični položaj v navedenih državah.

■ V Parizu je umrl nadškof kardinal Jean Verdier. V pariških delavskih predmestjih je zgradil več cerkva in so ga delavci imenovali rdeči kardinal Bil je vnet francoski nacionalist in sovražnik politikujoče duhovščine.

■ Norvežani so potopili veliko nemško križarko Gneisenau s 26.000 tonami, ko je ščitila izkrcavanje nemških čet v Oslu.

■ Ob mandžurski meji grade Sovjeti utrjeno črto v razdalji 5000 km. Utrjen pas se bo imenoval Stalinova linija.

■ Poveljnik nemških čet na Norveškem je izdal proglas na vse Norvežane, da naj se nihče ne javi pod orožje na mobilizacijski poziv norveške vlade, ki je napovedala Nemčiji vojno. Vsak, ki bi ravnal nasprotno, bo ustreljen.

■ Turški parlament je odobril vladi 70 milijonov turških lir za narodno obrambo.

■ Moskva pozorna. Dogodki na Norveškem so zbudili v Rusiji veliko pozornost. Moskovska »Izvestija« so ob tej priliki zapisala, da male države nimajo pravice obstoja, ako stoje na po-

„EKONOM“

R. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7

(v lastni hiši) Telefon interurban 25-06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žilindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilskega solitra itd.), cementsa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne »Ilovac«, Karlovac za vse vrste zidne in strešne opeke.

tem ponedeljek dne 9. aprila posadke teh trgovskih ladij napadle norveško policijo v pristaniščih in se seveda takorekoč brez boja polastile glavnih mest na norveški obali. Medtem so prišle tudi nemške vojne ladje in ščitile napad.

VOJAŠKI VPOKLICI V ITALIJI

V Italiji je bilo poklicanih pod orožje pet letnikov rezervistov in sicer od 1909. do 1913. let-

Levo: Norveško pristanišče Bergen, ki ga je zasedla nemška vojska. Desno: Pogled na Narvik, ki ga po zadnjih vesteh zasedajo Angleži.

Kolesa, motorji,

vsi nadomestni deli
TRGOVCI POPUST!

**Pomlad
je tu!**

SPLOŠNA TRGOVSKA

d. z o. z. Ljubljana
Tyrševa cesta 33

tu velikim narodom. To prikrito odobravanje sovjetskega glasila po nemški zasedbi Danske in Norveške je napravilo na vse male narode zelo mučen vtis. Smatra se, da bo skušala Sovjetska Rusija izkoristiti mednarodne zapletljajve in da bo nastopila, če ne na severu pa na jugovzhodu Evrope, to je na Balkanu.

■ Stalin se je v soboto posvetoval z višjimi poveljniki sovjetske vojske. Rusko vojno brodogradništvo v Severnem in Belem morju je pripravljeno.

■ Angleži so potopili vseh sedem nemških rušilcev, ki so izkrcavali v zalivu Narvik nemške čete.

■ Hitler je preimenoval znano poljsko industrijsko mesto Lodž v Lützmannsdorf po nemškem vojskovodji iz svetovne vojne.

■ Severne države so iz previdnosti že pred

nemškim napadom poslale vse svoje zlato v Zedinjene države.

■ Nemški bombniki so ponovno napadli angleško vojno luko Scapa Flow. Pri poslednjem napadu je sodelovalo 60 letal. Šest jih je bilo sestreljenih.

■ Pomorskih bitk ob norveški obali se udeležuje 150 angleških vojnih ladij ter 600 letal in 100 nemških vojnih ladij s 1000 letali.

■ Število nemških čet na Norveškem cenijo na 50.000 mož. Od tega števila se jih je izkrcalo na ladjah 48.000 mož, 2000 pa jih je pristalo z letali. Nemškim četam so se pridružili tudi vsi Nemci, ki so že od preje bivali na Norveškem, ali oni, ki so nekaj dni pred okupacijo prišli v zasedene kraje kot turisti. Vsi ti turisti so bili namreč člani nemške tajne policije. Na dano znamenje nemškega radija so se preoblekli v uniforme in izvršili naloge, ki so jim bile že v Nemčiji določene.

Uradni tečaji

Finančni minister je predpisal za mesec april naslednje uradne tečaje:

	Din	
1 napoleonodor	350.—	
1 zlata turška lira	398.30	
1 angleški funt	195.—	
1 ameriški dolar	55.—	
1 kanadski dolar	54.80	
1 nemška marka	14.80	
1 belga	9.30	
1 pengő	8.70	
1 brazilski milreis	2.90	
1 egiptovski funt	194.—	
1 palestinski funt	193.50	
1 urugvajski pezos	18.80	
1 argentinski pezos	12.85	
1 čilski pezos	1.25	

1 turška papir. lira	34.—
100 francoskih frankov	110.—
100 švicarskih frankov	1235.—
100 italijanskih lir	228.80
100 nizozem. goldinarjev	2926.—
100 bolgarskih levov	45.—
100 rumunskih lejev	25.—
100 danskih kron	1063.—
100 švedskih kron	1312.—
100 norveških kron	1246.—
100 pezet	540.—
100 drahem	40.—
100 čeških kron	150.50
100 finskih mark	86.50
100 letonskih lat	720.—
100 iranskih (perz.) rialov	100.—

Sejmi

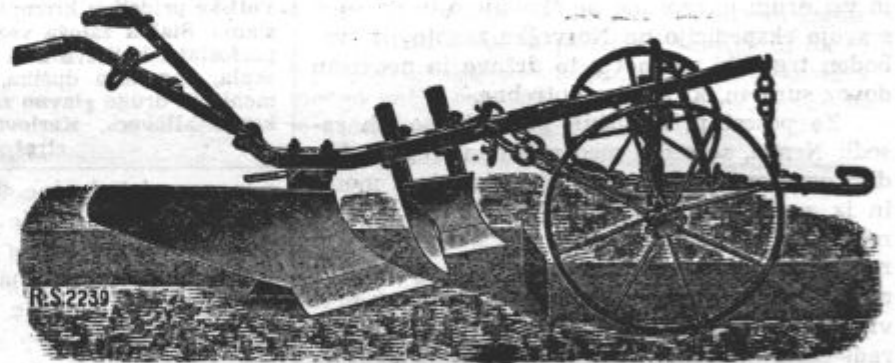
22. aprila: Cerknica, Leskovec, Radeče/Zdm., Motnik, Središče, Jurski dol;
23. aprila: Novo mesto, Ormož, Maribor, Dolnja Lendava;
24. aprila: Gor. Planina na Kalu, Radovljica, Škofja Loka, Žužemberk, Celej, Ptuj, Guštanj, Trbovlje, Mozirje, Sv. Jurij na Zdolah, Sv. Jurij pri Celju — trg;
25. aprila: Studenec/Krškem, Grosuplje, Mozelj, Bučka/Krškem, Sv. Jurij pod Kumom, Belčinci, Turnišče, Vuzenica, Dobova;
26. aprila: Maribor, Kozje;
27. aprila: Lukovica/Kamniku, Št. Rupert, Celje, Brežice, Trbovlje.

„Kmetški list“ izhaja vsako sredo. Naročnina znaša letno 30 din, pollet. 15 din, za inozemstvo letno 50 din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisov ne vračamo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Kmetje!

Ako imate kaj naprodaj, ako hočete kaj kupiti ali česa iščete, inserirajte to najprej v svojem »Kmetškem listu« ! Cena malim oglasom je samo 1.— din za besedo.

SACK-ovi plugi so najboljši!

Dospela je nova pošiljatev Sack-ovih plugov. Naročite takoj, ker je pričakovati podražitev surovin in s tem tudi plugov. Dalje nudimo po ugodnih cenah razno drugo kmetijsko orodje, stroje, zaščitna sredstva, umetna gnojila in razna hraniva ter druge potrebščine. V zalogi jih ima **Kmetijska družba in njena skladišča v Celju, Konjicah, Mariboru in Novem mestu**

Navzlic podražitvi usnja
proizvajamo in prodajamo

ČEVLJE

v priznani prvovrstni
kakovosti po prejšnjih cenah.

TRIUMF, MIKLOŠIČEVA CESTA 12

nasproti hotela »Uniona«

Kmetški hranilni in posojilni dom

zadruga neomejenim jamstvom

v Ljubljani — Tavčarjeva ulica 1

Žiro račun pri Narodni banki — Račun Poštne hranilnice 14.257

Brzjav: »Kmetškodom« — Telefon št. 28-47

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun — Daje kratkoročna posojila — Eskontuje menice — Izvršuje ostale denarne posle — Nove vloge na knjižice in na tekoči račun vsak čas razpoložljive **4 do 5%** obrestuje po
Za vse vloge nudi popolno varnost!
Zaupajte domačemu denarnemu zavodu!